

Sovjetska Unija ob 23-letnici svojega obstoja

VELESILA, KI JE TUDI DIPLOMATOM SE VEDNO UGANKA. — HLADNOST ODNOSAJEV MED WASHINGTONOM IN MOSKVO. — ALI SE RUSIJA ZAPLETE V SEDANJO VOJNO?

Dne 7. novembra bodo v Sovjetski Uniji in v sovjetskih poslatništva po svetu praznovali trindvajsetletnico boljševiške revolucije. Izven Rusije je bilo lani dne 7. novembra najrazkošnejše slavlje v sovjetskem poslatništvu v Berlinu, pred letom 1939 pa v sovjetskem poslatništvu v Washingtonu.

Velesila, ki je tudi diplomatom se vedno uganka. — hladnost odnosajev med Washingtonom in Moskvo. — ali se Rusija zaplete v sedanjo vojno?

Od kar pa je bil sklenjen famozni pakt med Berlinom in Nemčijo Unije velika uganka. Ali je iskreno z Nemčijo? Ali pa le čaka ugodnega momenta, da ji stopi na prste? Tako se vprašujejo v svetovni javnosti, a točen odgovor na to bi mogel dati le Joseph Stalin. Kajti mnogi iz dosedanjih dogodkov sklepajo, da je med Rusijo in Nemčijo sklenjena tajna pogodba, ki je veliko bolj dalekosežna kot pa jo predstavlja dosedanja razvoja. Kajti očitno je, da so se izvršila vsa dosedanja osvajanja v severovzhodni Evropi in na Balkanu (v Rumuniji) sporazumno, torej v soglasju določb tajne pogodbe.

Spopad interesov
Vprašanje je, kako dolgo bo to navidezno ali resnično sodelovanje med tema državama trajalo. Kajti če je namen Nemčije prodirati v Malo Azijo, kar je njena tradicionalna ambicija, bo vsak nemški korak tja dol pomenil relativno zmanjšanje sovjetske sile. Dokler so ob Črnem morju šibke države, lahko v Moskvi upravičeno rečejo, "to je naše morje". A če si Nemčija podvrže poleg Rumunije še Bolgarijo—Jugoslavija je itak prišla v njen "življenjski prostor" brez vojne, in če pride osište v pest še Grčija, tedaj Črna morje ne bo več "naše" (sovjetsko), nego nemško-italijansko, s Carigradom in Dardanelami vred. In če si osište osvoji vse to, potem se mu mora ukloniti tudi Turčija in so še bolj čisti Hitlerjevega tretjega rajha. In če pride nemška vojna sila tako daleč, bo to lahko usodno za Rusijo.

Torej čemu rajše ne pomaga v sedanji vojni Angliji, ki njeni bodočnosti ni nevarna, pač pa bi bila njena zmaga v interesu Sovjetske Unije?

Pomoč Nemčiji
A namesto da bi se sporazumela z Anglijo, je vsa komunikacija (Nadaljevanje na 5. strani.)

Razkošne pojedine
Kadar prirejšo slavnosti sovjetska poslatništva v glavnih mestih velesil, pomeni to razkošje prvega reda, da ga niti na banketih v angleških poslatništvih ni večjeja. Zato se je vsja gospoda v Washingtonu vabilom sovjetskega poslanika rada odzivala. A lani je bila reč zelo klavarna, toliko sijajnejša pa v Berlinu.

Velika uganka
Pod komisarjem vnanjih zadev Maksima Litvinova je svet točno vedel, kakšna je politika Sovjetske Unije. Bila je za utrditev Ilge narodov, za ko-

"Novi" predsednik Zed. držav

V najboljšem ljutem kampanjskem boju, kar jih je bilo od leta 1916, je zadnji terek znova prodril sedanji predsednik Franklin Delano Roosevelt, vzlic prerokovanjem, da bo šel, če se kandidira "v zramoten poraz".

V terek pozno zvečer, ko je bil izid volitev že znan, je govoril v radiu tudi Norman Thomas. Zedel je Rooseveltu v "tretjem terminu" uspeh in izjavil, da je bila to, kar se republikanske in demokratske stranke tiče, "najbolj umazana kampanja". Toda umazanarije ni vodil Roosevelt, pač pa družba njegovih mešanih nasprotnikov. Socialisti so bili v kampanji poštene, a kapitalistični tisk jih je v nji večinoma ignoriral. Norman Thomas je bil v tem govoru ne samo socialist nego tudi človek, ki je nasprotniku pripravljen priznati kar mu gre in grajati one, ki se poslužujejo blatenja, kajti načel sploh ne poznajo. Ob enem je zedel da Roosevelt deželi ohrani mir.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

"Hvala Bogu!" so vzklikali ljudje širom Ameriške Unije in se oddahnilo, ko je prišel dan volitev in s tem konec kampanjskega vršiča. Čudno, da so ga volilci pripravljeno toliko trpeti in si vznemirjati živce z njim zaradi borbe med kandidati dveh strank, med katerima ni nobene temeljne razlike!

Mala Grčija je pokazala Italijanom več odporne sile, kot pa so jo italijanski poveljniki pričakovali. V Rimu mislijo, da bo šla italijanska armada v Grčijo v paradi, kakor zadnjič nemška v Rumunijo, ali pa sovjetska v baltiške dežele. Pa je ta poskus stal Italijane že na albansko-grški meji mnogo življenj in naporov. Ako hoče Nemčija Italijo eteti poraza, bo morala napeti vse sile, da Anglijo uniči predno se zruši Mussolinijev imperij.

Problem brezposelnosti go ne odpravi z obljubami. "Z olite mene," je klical Willkie, pa se tovarne poženejo v obra, in brezposelnost izgine. Zelo zanimivo, če ne bi že čestokrat prej čuli sličnih čudežnih obetanj. V tem listu vedno poudarjamo, da je to vprašanje mogoče rešiti v sedanjih razmerah le na tri načine: 1. z militarizacijo, ki je sedaj v teku; ta vzlic draftu in povečanju produkcije v oboroževalne name-

William Green, predsednik AFL, je v zadnji volilni kampanji izjavil, da njegova federacija ne zlorablja unij v prid te ali one stranke, kakor je to storil Lewis, ki je hotel upreti unije CIO v svoj politični voz, pač pa je AFL ostala zvesta svoji tradiciji nestranskarstva. Tudi to je napačna taktika, kakor je Lewisova.

Angleška propaganda je silovito napadana. Kampanji proti nji so nasledili tudi dobri ljudje, ki mislijo, da so s tem za mir in proti vojni. Kaj pa, če nevedoma služijo nacijski propagandi? V Zed. državah je mogočno razpredena. Če bi (Nadaljevanje na 2. strani.)

'TRETJI TERMIN' ZMAGAL VZLIC SILOVITI OPOZICIJI

Konferenca PM in JSZ v Waukeganu za enotnost

Na konferenci JSZ in Prosvetne matice dne 3. novembra v Waukeganu je bilo zastopanih 18 organizacij. Delegati so bili iz Milwaukeeja, West Allisa, Waukegana, North Chicago, Cicera in Chicago. Referati in razprave so se tikali naših in splošnih problemov.

Velika večina navzočih je izrazila voljo in željo da ohranimo vsled velikih nalog in odgovornosti, ki jih imamo, svoje vrste enotne.

Aranžiralo se bo v teh naselbinah serijo predavanj in skušalo pospešiti naše druge aktivnosti.

Konferenci je predsedoval Martin Judnich, zapisnik pa je vodila Angela Zaitz. Za tajnika je bil ponovno izvoljen Anton Garden. Prihodnja konferenca bo v Milwaukeeju. (Več poročila je na angleški strani.)

SDC kupi eno izmed slik pokojnega Peruška

Direktorji Slov. del. centra v Chicagu so sklenili nabaviti na razstavi slik pokojnega umetnika H. G. Peruška, ki bo ta mesec v Clevelandu, eno izmed njih. Naloga nakupa je poverjena vsem trem tajnikom klubov JSZ v Clevelandu.

Zinka Milanova žela v čikaški operi velik uspeh

Glasbeni kritiki v čikaških listih so prvi nastop hrvatske operne pevke sopranistke Zinke Milanove zelo laskavo ocenili, še bolj pa avdienca, ki jo je poslušala. Nastopila je prošlo soboto na otvoritvi sezone v Verdijevi operi "Aida". Pela je naslovno vlogo.

Nad milijon zveznih uslužbencev

V službi zvezne vlade (civil service) je bilo koncem oktobra 1,038,229 uslužbencev. Največ jih je v poštnem oddelku.

Intrige Italijanov v Braziliji

Vsled fanatičnih aktivnosti italijanskih fašistov v Braziliji jim je vlada začela zapirati tudi italijanske šole. Proti časopisom v drugih jezikih pa je izdala ostre naredbe že prej.

ROOSEVELT SE OSTANE V BELI HIŠI KLJUB PRELOMU STARE TRADICIJE. — MILIJONE DOLARJEV ZA KAMPANJO, KI JE V DRŽAVLJANSKI VZGOJI LE MALO POMAGALA, AKO SPLOH KAJ

Prošli ponedeljek in prve ure v torek zjutraj so poleg drugih zaključili svojo kampanjo republikanci in tisti "užaljeni" demokrati, ki so prihтели prvim na pomoč v borbi proti "tretjemu" terminu. Silno pisana družba jih je bila, ki so vplili v mikrofone, da preti deželi največja katastrofa, ako ne bodo uslišani.

"NEZAUPNICA" LEWISU
Pomagal jim je John L. Lewis, ki je okrog polnočne ure po radiu še enkrat apeliral na ljudstvo, da naj nikar ne glasuje za človeka, ki kandidira v "tretji termin". Ze prej pa je izjavil, istotako v govoru po radiu, da odstopi z vodstva v CIO, če bo Roosevelt še izvoljen, kajti to bo smatral za "nezaupnico". In res, česar ni pričakoval, se je zgodilo. Zaletelo se mu je prvič, ko je ozmerjal Roosevelta in delavsko tajnico Perkinsovo, nasedel je pod vplivom svoje samoljubnosti in sovražstva najhujšim sovražnikom unij, ko je šel par dni pred volitvami raztrositi svoj srd po vseh treh radijskih omrežjih, in osmešil se je še na zvečer pred volitvami, ko je zaeno z različnimi drugimi reakcionarji, "apizerji" in izkoriščevalci delavstva klical delavce v borbo proti "tretjemu terminu".

ZADNJIČ COUGHLIN, SEDAJ LEWIS
Lewisov-Willkiejev poraz ni naša zmaga. Kajti mi nismo agitrali za stranko Wall Streeta, kakor je Lewis, niti za Roosevelta, pač pa za socialistično listo. Vendar pa je nam v zadovoljstvo, da se je Lewis v tem boju dogodilo isto kakor pred štirimi leti "father" Coughlinu. Kakor je sedaj Lewis grozil, da bo pustil CIO na cedilu, če delavstvo ne bo sledilo njegovemu apelu, tako je pred štirimi leti "father" Coughlin prisegal, da ne bo nikdar več govoril v radio, če ne zmaga njegova "Union Party", ali ako bo Roosevelt izvoljen v drugi termin. Pa mu ljudstvo ni hotelo slediti in Coughlin se je potem premislil ter še hotel govoriti, kakor bo John L. Lewis še skušal ostati kjer je.

PRIZNANJE NORMANU THOMASU
Ko je Norman Thomas minuli torek ponoči, ko je bil rezultat volilnega izida že znan, govoril po radiu, je s trpkostjo ugotovil, da je bila kampanja umazana kakor še malokatera doslej. Toda ne po njegovi krivdi. In prav tako pravično je, ako rečemo, da tudi ne po Rooseveltovi krivdi. Thomas je hotel vzgojno volilno kampanjo. Ampak socialistična stranka bi to zmogla le, če bi imela nekaj stotisočakov na razpolago. Willkie je imel milijone, enako demokrati. V borbi za mandate so se obmetavali z blatom in volilci, večinoma revni ljudje, pijani od hujškanja, so se kregali in tudi pretepali, ne da bi vedeli za koga in komu v korist.

KAJ PO STREZNJENJU?
Boj je končan, glasovi so seštet, tradicija proti tretjemu terminu je prelomljena, socialni problemi pa so še tam kjer so bili pred volitvami. Šlo bo torej po starem. Predsednik Roosevelt je dobil mandat nadaljevati, kakor ve in zna, še štiri leta. Nič se ne ve, kako se bodo skončala. Delavci in farmarji naj ga podpirajo, kar se socialnega programa tiče. Ob enem je zanje dobro, da začno misliti še na kaj boljsega kot je new deal. Kajti ta je dosegel svojo vrhno točko že koncem "prvega termina".

Boj v uniji časnikarjev (CIO) radi "komunizma"

V uniji American Newspaper Guild, pridružena k CIO, traja v mnogih njenih lokalih že dolgo borba med komunisti in protikomunisti. Ta organizacija je važna posebno vsled tega, ker so njeni člani uposleni v tiskilnicah, kateri največ vpliva na javno mnenje, posebno še s propagando.

Kakor v marsikateri drugi rovi uniji, so komunisti tudi v tej dobili če ne odločujočo, pa vodilno vlogo. In kjer so oni, tam zastopajo najprvo svoje nazore. svojo strankino linijo, in nato šele interese članov, ako se ne križajo z "linijo". Na drugi strani so pošteni pristrajni unije, ki jim taka taktika kajpada ne more biti všeč, a so, izgleda vsaj, v manjšini. Vmes pa so razni "freelancer-

ji" in slični tvoj, ki uniji tudi ne store nič d-brega.

Borba v gu'ldu se v glavnem vrši za vodstvo, to je, za izrnenje Browderjeve kontrole v lokalih v New Yorku, San Franciscu in v drugih, kjer dominira njegov vpliv.

V ta namen je lokal unije v Youngstownu, ki v pr'meri z newyorkim seveda nima kaj posebnega vpliva, predložil iniciativo, ki določa, da American Newspaper Guild obsoja nacizem, fašizem in komunizem.

Komunistom je na konvencijah in na sejah eksekutivne vedno uspelo dobiti večino, da je odobrila njihovo taktiko in črtala iz obsojdb proti diktaturam Stalinov režim. Protikomunistični predlog

za referendum ima tudi lokal Los Angeles. Da-li je le "ma-

never", piscu tega poročila ni znano. Prvi je dobil predpisan odstotek podpore in mora na referendum, namreč, če odbor guilda dovoli. In tudi drugi je dobil podporo petih lokalov, kot poroča glasiilo te unije v izdaji z dne 1. novembra, pri katerem imajo odločujočo besedo komunisti in njihovi pristajaši. V njemu je rečeno, da bo imela končno besedo o obema iniciativnima predlogama, čeprav sta sprejeta, glavni odbor guilda. In če ju odobri, se prične glasovanje o njima čez tri mesece. Iz poročila v glasiilu bi se dalo sklepati, da iniciativi najbrže ne bo ugodeno. Kajti newyorki lokal, ki je vodilni v guildu, se je izrekel z 283.

proti 180. glasovi zoper predlog youngstownskega lokala.

Tudi losangelskega je zavrgel. Komunisti, ki so vsled sedanje situacije res v zagatah, so se oteli s svojim sklepom v newyorkem guildu na ta način, da so na eni strani odklonili obsojiti vse tri diktatorske sisteme in s tem odobrili komunističnega, a zaeno so znova odobrili resolucijo za "amerikanizem", kakor jo je sprejela konvencija guilda v Memphisu. Jako "premetena" strategija. Tudi American Youth Congress je zavrgel resolucijo, ki obsoja vse tri omenjene sisteme enako. Predložil jo je član socialistične m'adinske lige (YPPL) Ben Segal. Bila je zavržena s 53. proti 17. glasovi. AYC kontrolirajo komunisti.

Kaotičnost ameriškega delavstva v politiki

V tej in prihodnji številki bodo članki in razprave o zmedbi, ki vlada med ameriškim delavstvom v političnih bojih. Namesto, da si bi delavci in voditelji unij gradili svojo politično organizacijo, si stoje v volilnih borbah nasproti drug drugemu v korist ene ali druge kapitalistične stranke.

Pozabljaajo, da bi bili interesi ljudstva v zakonodajah najbolje zaščiteni z zastopniki delavskega razreda. A namesto tega se v unijah in izven njih delavci pričakajo, da-li je zanje boljše, če so za demokratsko ali za republikansko stranko. Ta borba med njimi ni prenehala na volilni dan 5. novembra nego bo nadaljevana še na konvenciji unij CIO, v unijah samih in v njihovih glasilih. Možno je, in želeli je, da bo to imelo koncem konca dobre posledice. Namreč spoznanje v mero-dajnih delavskih vrstah, da je sedanja politična taktika unijskih vodij nasprotnikom ljudskih koristi v prid. Ako se delavstvo LAHKO organizira strokovno in industrialno, čemu ne tudi POLITIČNO? Naloga socialistov je širiti ta nauk, ki enkrat mora prodrati!

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdava Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager: Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

JSZ šola za delavce

Delo, ki ga je izvršila JSZ med našim ljudstvom, je neprecenljivo. Na polju razredne vzgoje je dosegla, da so rojaki, ki so prišli večinoma iz kmečkih krajev, postali zavedni delavci. Izobrazba, ki so jo dobili doma, je bila nizka. JSZ jim je pomagala s pomočjo časopisov, govornikov, s širjenjem literature in z negovanjem kulturnih društev.

V dobrem desetletju po postanku našega gibanja se je v naselbinah pričelo vse drugačno življenje kakor je bilo prej. Nastala so napredna podporna društva, ki so pomagala v našem gibanju, da je raslo s toliko večjim zamahom.

Priseljenci z dežele so o unijah malo vedeli. Večinoma nič. S smotreno kampanjo pod vodstvom JSZ so naši rojaki postali zavedni unijski delavci. V stavkah so bili med najvztrajnejšimi še v času, ko je bilo stavljanje veliko nevarnejše kakor danes.

V društvih, v unijah, v kulturnih organizacijah, v združenih in na drugih poljih so člani in somišljeniki JSZ delali in pomagali gmotno več kot povprečna slična organizacija med drugimi narodi.

Predstavite si, koliko slabše bi bilo za naše ljudstvo, če ne bi imeli tega gibanja. Kulturni nivo povprečnega priseljence bi ostal nizek. Razredne vzgoje ne bi bilo in ostali bi predmet zaničevanja. Kajti narode se ceni po višini njihove kulturne vzgoje. Čimbolj je nazadnjaški, bolj je izkoriščen in preziran. Nevedno ljudstvo je lahko izkoriščati in koristolovcem je lahko plezati po hrbtih nepoučenih, ki jim služijo za lestvo.

JSZ se je trudila, da ljudstvo otme iz objema nazadnjaštva in nevednosti. Uspela je toliko, da se je njen trud narodu bogato plačal.

Delo, ki ga vrši JSZ, je še potrebno. Toliko potrebno, da ga moramo pospešiti, če nečemo, da nas nazadnjaštvo ki prodira pod različni maskami, ne preraste.

Naše vrste je treba ojačati in našim aktivnostim dati večji zamah. Za to nalogo potrebujemo delavcev. Vsi, ki soglašajo s programom JSZ, so vabljeni v njene vrste in na delo, ki ga vrši.

Vloga unij v minulem volilnem boju

Menda ni bilo še nobenkrat za "tretje stranke" tako malo zanimanja kakor v minuli volilni kampanji. Tudi glasov niso dobile še nikdar tako nizko število, kakor letos.

Namreč vse "tretje" stranke skupaj. Letos so bile štiri, vteveši prohibicionistično.

Svoje predsedniške kandidate so imele tri delavske stranke, ali kakor že jih hočemo imenovati. Namreč socialistična, komunistična in eselpistična stranka. Komunistična ima najjačjo organizacijo in eselpistična najšibkejšo. Zelo šibka je tudi socialistična. Imela pa je prednost v kandidaturi, kajti oboja, Thomas in Krueger, posebno prvi, sta v ameriški javnosti splošno znana. Če ne bi bilo tega bi bila njena volilna kampanja še veliko manj učinkovita.

Včasih je imela socialistična stranka največjo oporo v unijah. Mnogi unijski voditelji so bili ob enem vodilni člani socialistične stranke. Te zaslonbe ima sedaj jako malo.

To ne pomeni, da so bili voditelji unij v prošli kampanji brezbrizni. Niti leta 1924, ko je bil predsedniški kandidat unijskega delavstva in socialistov pokojni senator LaFollette, niso bili predstavniki unij v volilnem boju toliko aktivni kakor v letošnjem.

Enotnosti ševeda ni bilo med njimi. Večinoma so delovali spet za demokrate, kakor pred štirimi leti. A tudi republikanski kandidat ni bil prezrt. Dobil je med njimi več aktivne podpore kakor njegovi predniki.

Politična akcija unijskih voditeljev v končani volilni borbi ni bila delavska politična akcija. Demokratska stranka ni delavska in prav tako ne republikanska. Tisti voditelji unij, ki so bili včasih socialisti, so agitirali večinoma za Roosevelta. Namreč zanj, ne za demokratsko stranko, dasi je bila agitacija zanj ob enem pomoč njegovi stranki prav tako kakor njemu. Bili so za Roosevelta, ker ga smatrajo za iskrenega prijatelja unij. Kongres je sprejel zakone v korist unij pod njegovim pritiskom. Valed tega ima sovražnik med demokrati in republikanci. Torej je vreden zaupanja in podpore unij, so argumentirali.

Na drugi strani je John L. Lewis dokazoval, da je Rooseveltov takozvani socialni program največji fiasko. Izjavil je, da tak predsednik ne zasluži delavskih glasov in ni vreden ponovne zvoilitve. Toda pri tem je Lewis indorsiral predstavnika republikanske stranke, ki ni v svojem življenju z ničemer dokazal, da je upravičen podpore unij.

Sovražniki organiziranega delavstva pričakujejo, da bo novi kongres napravil konec večini takozvanih delavskih zakonov, kajti že v sedanjem jih skušajo zmrcvariti. Ako bodo privatni interesi uspeli, kot se nadejajo, so unije svoje energije in gnotna sredstva v minuli kampanji zaman trošile, četudi se lahko hvalijo z zmago. Vsekarer bi bilo zanje pametnejše zgraditi delavsko politično gibanje in se potruditi poslati v kongres svoje zastopnike, namesto moledovati okrog demokratskih in republikanskih za drobtine.

BOMBE NIC NE PRIZANASAJO

Na sliki je ulica v Londonu, kjer je padla bomba nemškega letalca. Tik zraven je vozil avtobus, poln potnikov. Vsi v njemu so bili ubiti ali pa ranjeni.

OBRAVNAVE RADI NOMINACIJSKIH PETICIJ V OHIO IN PENNSYLVANJI

Zadeva socialističnih nominacijskih peticij v Ohio ni še končana. Citateljem je znano že iz prejšnjih poročil, da je državna volilna oblast s sodelovanjem okrajnih volilnih odborov zavrnila s socialističnih peticij kakih 14,000 podpisov za neveljavne.

Temu je nato sledila še preskava v okraju Greene, Butler in morda tudi v nekaterih drugih. V Greene County je bila obtožena nabiralka podpisov sodružica Elizabeth Morgan iz Yellow Springs, ki je bila nominirana na socialistični listi v zvezni kongres.

Velika porota omenjenega okraja jo je obtožila nepravilnosti pri cirkuliranju socialističnih peticij v okraju Butler in pa da je na eno peticijo nabiral podpise v sosednem okraju drugi, dočim jo je ona podpisala kot nabiralka. To je kršenje zakona, pravi oblast.

Ze pred tem je bila obtožena ponarejanja, ker je bil na eni peticiji podpis prominentnega demokratskega veljaka. Ta je izjavil, da podpis ni njegov. Pojavnila je, da je omenjeno ime napisal pač kdo drugi za šalo, a ker ljudi ne pozna, ona ne more vedeti kdo je kdo.

V Ohio je imel nepravilne oblasti enkrat prej bivši tajnik stranke v okraju Cuyahoga, R. D. Dulles, ki je bil tudi obdolžen prepisovanja imenbaje iz telefonske knjige.

Mrs. Morgan v svojem zagovoru trdi, da ji bo vse tehnične nepravilnosti glede peticij lahko pojasniti in opravičiti. Toda ne ona ne njen moči nimata sredstev za obrambo, pravi lekt klub S. P. v Greene County, zato je bil ustanovljen obrambni odbor, kateremu predseduje Rev. Huber Klemme.

Izgleda, da je oblast v Ohio glede nominacijskih peticij izredno stroga. Težave lahko dela še volilna oblast vsakega posameznega okraja. Ako hoče biti vrh tega še krivičnija, je malim strankam, ki so v državi brez učinkovite organizacije, onemogočeno priti na glasovnico.

Problem S. P. v Ohio torej je organizirati Američane v močne lokale, kateri bodo stranko uveljavili v politiki s skušnimi ljudmi. Za malo skupino je v državi s tako strogim zakonom to neizvedljiva naloga.

Veliko bolj liberalen zakon ima Pensylvanija. Socialisti z njim niso imeli težav. Ker je v Penni dovoljeno kandidirati ali pa iskati nominacije na listi katerekoli stranke, se socialistične rubrike poslužujejo tudi politiki starih strank povsod, kjer in socialističnih lokalov, ki bi bili v stanju nominirati svoje kandidate.

Vzlic temu, da volilna komisija v Pensylvaniji običajno malim strankam ni delala težav, pa jih imajo letos komunisti. In sicer zaradi peticij še celo težje kakor pa socialisti v Ohio.

Mnogo zabav!

Cleveland, O. — Marsikateri me vpraša, da zakaj ne pišem kaj drugega kot pa samo o veseljih, koncertih in drugih priredbah. Saj bi človek marsikaj napisal, najsi bo o ekonomskih, političnih ali drugih vprašanjih, ko bi delavstvo hotelo razumeti in posnemati. O teh vprašanjih pišejo uredniki delavskih listov že mnogo let, ali na žalost se večine delavcev ne prime. Zato se pa držimo bolj kulturnih priredb s katerimi se tudi nekoliko učimo.

Kakor je bilo že poročano, priredi soci. pevski zbor "Zarja" svoj jesenski koncert z opereto "Sree in denar" na Zahvalni dan 21. novembra v avditoriju Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 8:30 popoldne. Program bo tudi pot bogat in zanimiv. Obsegal bo več lepših pešmi kakor so: Slava delu (delavska), Slava pešmi, Na bregu, Poljskih rožic itd. Med tem bodo pa tudi kot običajno kvarteti, dueti in solospeli. V drugem delu spreda bo opereta, ki je ena najboljših priljubljenih točk. V nji bodo nastopili dobro poznani pevci in pevke: Anton Eppich, Viki Poljšak, Josephine Turk, Toni Perušek in drugi. Videli boste, kako je zaslužil hčerko revne vdove bogat trgovec z živino in kako jo je tetel njen mlad zaljubljenec. Vse podrobnosti se bo pa videlo na odru.

Po končanem programu bo prosta zabava in ples, za katerega bo igral Jankovčev orkester. Kar je pa najbolj važno, bo potrežba pri bari. Saj veste, da brez bare ni kulture in obratno. Edino, kar je še treba, je, da si nabavite vstupnice, da ne bo potem oporekanje, da se je kateri "ukradel" v dvorano. Več podrobnosti boste lahko čitali od drugih pozneje. Pevski zbor Zarja je delavski zbor. To je vaš zbor, zato je vredno, da ga podpirate. — J. Krebel.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Proslava 36-letnice društva št. 13 in 14-letnice društva št. 640 SNPJ je sijajno uspela. Udeležba tolikšna, da že ne pomnim take. Vse spored z igro je bil dobro predvajanje govornik v obeh jezikih pa je bil glavni odbornik C. E. Zárnick iz Clevelanda. Napravil je zelo dober vtis.

S priredbami je veliko dela, posebno če se jih hoče dobro organizirati, da ni flaska navsezadnje. Hvala vsem posetnikom.

Naslednji dan 28. oktobra se je oglašil pri nas s. Frank Barbič, ki se je vračal s Coverdala, Pa., kjer je igral njegov orkester na slavno 10-letnico ondote nega doma. Dobil me je na delu v šoli škoda, ker je trajal pouk samo dopoldne in so vse učiteljice, — ki so v tej šoli zala dekleta, odšle domov, zaradi večernega tečaja, na katerega pridejo vsako leto omenjenega dne tudi starši, da vidijo, kako uče njihove otroke. Drugače bi povabili Barbiča, da bi se učiteljice zavrtele po zvokih njegove harmonike, kajti prostora je dosti, a je prišel prepozno.

Well, pa šalo na stran. Premlela sva marsikaj, razne probleme in zadeve, kajti taki bojevnik, kot smo mi, ne držimo "mule", kot smo rekli v starem kraju, čeprav se med nami včasih dogode navzkrižja. Treba je vse pretehtati, pa se že dobi kak izhod in nato spet naš delo. Poslovili smo se prijateljsko.

Tako smo imeli v dveh dneh kar dva gl. odbornika SNPJ tukaj, kar se pri nas redko dogaja. Iz teh krajev tudi še nismo nobenkrat imeli člana v glavnem odboru, čeprav je veliko društev na obeh straneh reke Ohio.

Iz poročila o referendumu je razvidno, da je glasovanje za reorganizacijo JSZ izpadlo slično kakor na zboru.

Vse se bo izteklo v lepem soglasju v korist Zveze, lista, namreč in v oporo delavskemu gibanju v splošnem. Sprejeti načrt daje vsem priložnost delati kjer že more največ koristiti. Zato upam, da ne bo nesporazuma raditega, ker ni vzroka zanj.

Načrt nam zarisuje razne naloge na tako širokem polju, da ga ne bomo mogli izvršiti sami, pač pa v ta namen pojačati svoje vrste.

V nedeljo 17. novembra bo seja kluba Naprej št. 11. Na dnevnem redu bo med drugim nominiranje kandidatov v odbore JSZ in Prosvetne matice. Vsi člani kluba so vabljeni, da se te seje gotovo udeležijo, kajti pomeniti se je nam treba tudi o drugih važnih stvareh.

Organizirani smo v namen, da koristimo napredku in delavski stvari. Včasih je kdo v teh aktivnostih razočaran in vsak pa kritiziran. A to se mora vse prezreti. Vsakdo, ki je aktiven v našem gibanju, ve, da ima trnjevo pot. A prišel bo čas prubede in nov, pravičen red. Vredno se je boriti zanj. Če ga ne dočakamo mi, ga bodo pa naši otroci in naslednje generacije. Joseph Snoy.

Spominska razstava slik pokojnega H. G. Peruška v Slov. nar. domu

Cleveland, O. — Dne 9. novembra ob 7. uri zvečer se otvori v spodnji dvorani SND na St. Clair Ave. spominska razstava slik pokojnega H. G. Peruška, ki bo trajala do vstevnega 17. novembra. Razloženih bo nad 125 oljnih in lesorezanih slik, ki so vsa lastnoročna dela pokojnika. Slike predstavljajo vse mogoče scene, cvetlice, portrete itd., itd. Izdan bo poseben program brez oglasov, v katerem bodo navedena vsa ta dela po številkah in imenih, katerega bo deležen vsak obiskovalec razstave, ki ga to zanima. To bo dragocena razstava zbirke slik pokojnega umetnika H. G. Peruška. Večina izmed razstavljenih slik so popolnoma nove in nikdar preje nikjer razstavljen. Slike bodo napredaj po zmerni ceni, ker to je edini vir dohodkov sedaj za žalujočo vdovo in hčerko, da se vnovi te slike. Zato po-

novno apeliramo na vsa društva in posameznike, da se spomnite ob tej priliki pokojnega slovensko-ameriškega slikarja H. G. Peruška in da se v obilnem številu odzovete vabilu ter obiščete razstavo v SND in po možnosti izberete katero izmed razloženih slik. S Peruškovo sliko si boste okrasili stanovanje in društva pa prostor, kjer zborujete, ali pa vnovično isto ob primernih prilikah med člani potom zrebanja. Z nakupom slike pomagata do obstanka vdovi in hčerki in obenem imate sami doma krasen spomin na pokojnega slikarja Peruška.

Danes, ko njega ni več med živimi, izgledajo njegove slike še vse lepše kot nekoč, dasi so bile vedno izrazito lepe in še lepše se nam bodo videle, ko minejo leta. Z duševnimi prizvodi, bodisi peresa ali čopiča umetnikov je pač tako, da dobi svojo popolno veljavo šele po smrti dotičnega, ki jih je ustvaril.

Na razstavo so bila pismeno povabljena do malega vsa ohajska slovenska društva, kot tudi hrvatska in srbska iz Clevelanda, bratske organizacije, narodni domovi in druga društva, kofikor se je moglo dobiti v naglici naslove.

Ker je to najbrže zadnja razstava Peruških slik v S. N. D., gotovo pa največja po njegovi smrti, ker slike bodo sčasoma vse razprodane in razprešene po Ameriki, zato ste vsi, od blizu in daleč od Clevelanda prijazno vabljeni, da si še enkrat ogledate njegova krasna dela na svoje oči in da si izberete eno sliko za spomin, če je le mogoče. K nakupu slike se ne bo nikogar sililo, rade volje pa bo tozadevni odbor postregel s cenami in pojasnil vsakomur, ki se bo zanimal za to.

Slovenski narodni muzej v SND na St. Clair Ave. se tudi priporoča društvom in posameznikom, da bi kupili in poklonili v muzej katero izmed Peruških slik, ker do danes še nima nobene v svoji zbirki. Razstava bo odprta dnevno in sicer ob delavskih od 7. do 11. ure zvečer, po dogovoru za razne skupine pa tudi ob sobotah od 2. ure naprej in ob nedeljah za vse pa zopet od 2. do 11. zvečer.

Apeliramo na sosednje naselbine, da si izberejo dan in se korporativno udeležijo razstave. Tako želimo, da bi imeli Euclidski dan; Lorainški dan; Barbortonski dan; Girardski dan itd. Na razstavo vljudno vabimo tudi rojake iz Detroita, Mich., Chicago, Ill., in drugih slovenskih naselbin. Sporočite nam, kdaj pridete in bomo objavili v lokalnih listih. Obisk te Spominke razstave bi moral biti eden največjih, kar smo jih imeli te vrste do sedaj. Saj se gre za počastitev našega slovensko-ameriškega slikarskega umetnika H. G. Peruška.

Za prosvetni odbor direktorija in prosvetni klub SND.

Erazem Gorshe, tajnik.

Tole mi ne gre v glavo?

Kako to, da se ljudje vedno najraje masčujejo tam, kjer nimajo za uganjanje zlobe prav nobenega vzroka?

IZ VUKOVE ZAPUŠČINE

IVAN VUK:

PO VALOVH DONAVE ŠIROKE...

Beležke iz popotnega dnevnika.

(Nadaljevanje)

"Ker sem Gorenjec. In vidim sorodstvo v teh pečinah z nami Gorenjci. Pri nas so Alpe in Karavanke, tu pa Karpati. Pri nas so gorski duhovi, tu pa duhovi Zelezni vrat."

spomenik na Donavi, kot "bis-er" v strminah džerdapskih. Kakor vidite, na Beli steni, ki sega v Donavo, se izločuje od vrhuncev Golubaških sten, ki se dvigajo nad njo v nekakem planinskem vencu Gollh planin — grad Golubac. Slikovit je zelo in romantičen. V obliki terase se dviga postepeno pet od-delkov gradu, začnjenjoč od obale. Veže jih zobčasto zidove, vijoč se po vijugasti steni z devetimi kvadratnimi stolpi, ki so na vrhu tako zobčasti, da so podobni stolpom smederevske trdnjave. Trije stolpi so doli, nad samo Donavo, a ostali se vrste višje. Najvišji stolp se je imenoval 'Sešir-kula', po slovenski...

Počakal je in Zdravko je hitro odgovoril: "Klobučji stolp." "Da... Pravi, da je Golubac sezidan na temeljih nekdanjega rimskega mesta. V začetku preteklega stoletja nekako, pravijo, se je nek turški odmetnik, Bori-Čauš, s svojimi ljudmi vgnezdil med zidovjem gradu Golubca ter odidol na rop. Imenoval se je 'kralj vode i zemlje', in ta naslov je opravičil in potrdil z mnogimi zmagami nad vojsko, ki se ga je lotevala. Na smrtni uri je, kakor Aleksander Veliki, razdelil svoje 'cesarstvo' med naj-dostojnejše. Kajpada, ti 'naj-dostojnejši' so bili prav kmalu polovljeni..."

"Po neki drugi pripovedki je bila na 'Sešir-kuli' ali v 'Klobučjem stolpu'..." "Tea se je glasno zasmejala in njen zvonki smeh je objel tudi nas ostale. Zakaj njen spremljevalec je tisto besedo 'Klobučjem stolpu' izgovoril drugače, nego je navajeno slovensko in tudi srbsko uho, in kako bi se ne smejala. Toda njen spremljevalec se ni dal motiti. S smehom sicer, toda nadaljeval je: "... torej, v tistem 'klobučjem stolpu' je bila nekoč ujeta lepa bizantska carica Helena. Tu je negovala svoje ljube golobe in od tod, pravijo, je dobil Golubac svoje ime..."

Pri nogometni igri so 20-7 odločilne številke! Tu je druga enostranska 'odločitev': MODERNE PLINSKE PEČI SO PREDNJACILE NA ČIKAŠKEM TRGU 100 proti 4

ČLANSTVU KLUBOV JSZ

5. 1. novembrom se je pričelo v klubih JSZ nominiranje kandidatov in novi odbor JSZ in Prosvetne matice.

V ta namen so dobili od tajnika sledeče pismeno obvestilo: KLUBOM IN ČLANSTVU JSZ:—

Načrt za reorganizacijo JSZ, ki je bil sprejet na XII. rednem zboru in nato s splošnim glasovanjem, določa tudi novo obliko odbora Zveze in Prosvetne matice.

5. 1. novembrom se prične nominiranje kandidatov in konča z zadnjim dnevom v novembru. V vsakem klubu naj se člani o tem posvetujejo in nominirajo toliko kandidatov, kolikor jih člani žele imenovati. Potrebno je le, da se nominira take, o katerih predlagalci smatrajo, da bodo nominacijo sprejeli in pa da so AKTIVNI in ZMOŽNI urada, v katerega jih žele izvoliti.

Odbor JSZ bo po novih pravilih sledeče sestavljen: Eksekutiva (vsi v Chicagu ali bližnji okolici) 5 članov. Nadzorni odbor (vsi člani morajo biti iz čikaškega okrožja) 3 člani.

Širši odbor JSZ (vsi morajo biti IZVEN čikaškega okrožja) 5 članov.

Prosvetna matica (izvoli se tri izmed članov v čikaškem okrožju in dva iz drugih krajev) 5 članov.

Glavni tajnik JSZ in Prosvetne matice.

Običaj v naši Zvezi je, da vsak klub nominira v ta urad ne več kot enega kandidata. Torej nominirajte poleg drugih tudi kandidata za tajnika urada.

Vsi člani iz čikaškega okrožja, ki bodo izvoljeni v odbore, se bodo morali udeleževati rednih in izrednih sej. Redna se vrši vsak mesec ena.

Zunanji člani odbora se udeležijo le letne seje, med letom pa glasujejo o važnih predlogih pismeno.

Glasovnica bo sestavljena v smislu gornjega reda. Glavni tajnik prireja nadaljnja pojasnila pozneje. Za sedaj je važno le, da nominirate kandidate in sporočite njihove imena ne kasneje kot do 5. decembra.

Za tajništvo JSZ in PM, CHARLES POGORELEC.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Chicago, Ill. Frank Udovitch je dobil 15 glasov za koledar, upravnik pa 8 glasov in 5 naročnin.

No. Chicago, Ill. Jacob Meese je poslal še en oglas za koledar.

Herminie, Pa. Anton Zornik, Penni je poslal še 16 1/2 naročnin in še 4 oglase za koledar.

Cleveland, O. Jennie Dagarin je poslala eno naročnino in en oglas za list, naš "večni popotnik" pa 10 glasov in 6 naročnin. Tone je še vedno kot je bil: agilen za naš pokret.

Arma, Kans. Tone Shular 2 naročnini in en oglas za koledar.

Johnstown, Pa. Andrew Vidrich je poslal 3 oglase za koledar. Pravi, da se ne počuti najboljši, toda kljub temu agitacije v prilog gibanju, katero mu je pri sre, ne upusti.

Bridgeport, O. Jože Snoy je poleg naročila za znamke za klub "Naprej" št. 11 JSZ, poslal tudi tri naročnine.

Detroit, Mich. Pete Benedict je poslal še 10 glasov za koledar; sploh je on v tem pogledu odnesel prvenstvo. Potrudil se je tudi Janko Zornik, poslal je še 4 oglase. Andrew Grum Jr., pa je prispeval \$5.00 tiskovnemu fondu.

West Newton, Pa. Frank Zupan je poslal obnovo naročnine za njih Slovenski dom.

Sharon, Pa. Jože Cvelbar je poslal novce za poslano naroč-

AGITATORJI NA DELU

Vse naročnine, ki jih pošljejo nastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štete na bazi polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošlje eno celoletno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

Table with columns: Name, Amount, Address. Lists names like Anton Zornik, Herminie, Pa. 24 1/2, Frank Cvetan, Tire Hill, Pa. 17, etc.

kalnem časopisju, da je izgledalo, kot da gnilobe ne bo moglo ekidati z gnojnimi vilami, nego bodo morali v ta namen "štelati" iz St. Louisa "stim šaflo." Kmalu pa smo čuli na radio, da je nekaj prič, katere so imele nastopiti proti omenjenim na sodnji pomrlo, nekaj pa jih je izginilo in se jih ne more najti. Nato slišimo, da je bilo 12 obtožencev oproščenih, ker se jim baje ni moglo dokazati krivde; drugi pa da bodo vsi dobili zaslužen kazno. Gori omenjeni krik je počel počasi pojemati in izgleda, da bo stvar popolnoma zaspala, kot se je to pri raznih takih preskavah že večkrat zgodilo. Tudi v delavskih unijah se je, kot čitamo in slišimo po radio, raketirstvo precej razpaslo. Temu je v prvi vrsti krivo delavstvo samo, ker iste same vzgaja. Na seje noče prihajati in ne paziti na odbornike. Ravno ko to pišem, sem za čas prenehala, da odprem radio in poslušam govor predsednika CIO John L. Lewisa. Kot razvidno, se je pobratil z zastopniki industrialnih magnatov ala Willkie, Girdler in z drugimi delavstvu nasprotnimi šarlatani. Lewis je udrihal po predsedniku Rooseveltu ter hvalil kandidata industrialnih magnatov, kateri ne privošči delavcem poštenega zaslužka. Sicer pa za vedni premozarji (žal, da so ti v manjšini) Lewisa dobro poznajo in če bi bilo po njihovem, bi že zdavno zletel na smetišče. Vse tako izgleda, da nezavedna masa spi. Lewisu so premozarji sami zvišali plačo z 12 tisoč na 24 tisoč letno. Mar zato, da jih prodaja raznim Willkiejem in Girdlerjem? V svojem govoru je rekel, da pod Rooseveltom je prava mizerija za delavce in se jim v več krajih plačuje po 15c na uro. Ni pa omenil sebe, koliko ima on na uro, ko si na potovanju privošči najdražji hotel, v katerem plača za stan po \$30 na dan. Mi vemo, da Roosevelt ni odpravil brezposelnosti in najmanj pa bi jo odpravil Willkie. Vendar pa je Roosevelt brezposelnost ublažil in one, katere Lewis zagovarja, pa rešil propada. Kaj je Lewis naredil, ko so kansaski premozarji vodili boj proti takozvanemu industrijskemu sodišču, katerega je ustanovil bivši gubernator Allan in z njim premozarjem prepovedal stavkati za svoje pravice? Mesto da bi jim prišel na pomoč, je pomagal gubernarju Allenu in zabodel premozarje odzadaj s tem, da jih je suspendiral, preklical čarterje in ustanovil novo unijo z magnati pa sklenil pogodbo, da so lahko vzeli nazaj v delo one, katere same hočejo. Tako je marsikateri v tistem boju aktiven premozar zgrabil delo v jami, v kateri je prej delal in moral hoditi na delo milje in milje daleč. Je že res, da je započel dobro delo, ko je organiziral industrialni unionizem. Ampak kako naj mu za zaveden delavec zaupa, ko se John brati z delavskimi pijavkami in propagira ono stranko in magnate, kateri so delavcem najbolj nasprotni?

spada sv. Marji in ne nam, zato ga nemara. O bog, odpusti jim, ker ne vedo kaj govore. Amen. K. Junko.

Sodrug Krmelj še bolan Springfield, Ill. — Sodrug Frank Krmelj, ki ga mnogi poznajo tudi v drugih naselbinah, je bil težko bolan. Sedaj se mu zdravje polagoma vrača. Vsi mu želimo, da bi kmalu okreval in se vrnil v našo družbo, v kateri se je s sprogo in z nami vedno prisrčno zabaval.

Nas klub bo to zimo storil kolikor največ mogoče pri razpečavanju Am. druž. koledarja in za Proletarca. Kar se slednja tiče, upam, da boste kmalu čuli o naši akciji za list.

Ker je Springfield mesto illinoiskega uradništva, je naravno, da je bilo med njim za volitve še celo več zanimanja kakor med delavci. Kajti njim se gre za državne in zvezne službe, ki jih dele zmagoviti kandidati. — Poročevalec.

Petnajstletnica društva Pioneer SNPJ

Chicago. — Pioneer št. 559 je prvo angleško poslušajoče društvo v SNPJ. Ustanovljeno je bilo pred 15 leti, da se pridobi vanj mladino.

Razvijalo se je zelo naglo in postalo eno izmed največjih društev v SNPJ. Sedaj ima v obeh oddelkih okrog 700 članov. Izdaja že precej let za članstvo tudi svoj mesečnik Pioneer Bulletin. Tajnik društva je Donald J. Lotrich.

Hrvatska v krizi

Hrvatska ni samo v politični nego vsled vojne in notranje preuredbre tudi v gospodarski krizi. Pomaga ji s dekreti v reguliranju trgovine in industrije, kar je med lastniki povzročilo veliko nejevolje, češ, da banovinska vlada uvaja na Hrvatsko "državni socializem". Beda med revnim ljudstvom je velika, in živila, izvažana v Nemčijo, bi se sporalo porabiti doma. A Nemčija je močna, treba ji je ustrežati.

KONCERT "SAVE"

v nedeljo 24. nov. V DVORANI S. N. P. J. Chicago, Ill. OPERETA "POVODNI MOŽ"

ŽENE IN DEKLETA

Predno kupite zimsko suknjo, telefonirajte ali mi pišite, da vas peljem naravnost v tovarno, kjer si lahko sberete fino Sterling suknjo ali Fur Coat, in to od \$5 do \$25 cenejše kakor kje drugje. BENNO B. LEUSTIG 1034 ADDISON RD. Tel. Endicott 3426 CLEVELAND, OHIO

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING... THE PEOPLES GAS LIGHT AND HEATING COMPANY

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

V Barbertonu so imeli nekaj napredni rojaki socialistični klub. Pa so se nekako razšli in drugi pa poslušali "domačega" župnika, ki je bil "bolj socialist" kakor mi. Klub je prenehal in rojaki imajo sedaj "Fathra" Jagra za svojega "pastirja" in pa slovenski demokratski klub, ki je v službi lokalnih političnih. V minulih volilnih kampanji je bil jako delaven. Tudi sodnika Lavšeta je povabil za govornika, ki se je cenjenim rojakom dragevolje odzval. — J. P.

Zumberčani niso Vlahi, ne Srbi, nego "čisti Hrvati", ugotavlja Nezavisna Hrvatska Država, ki se zaradi njih krega z ljubljanskim Slovincem. Svoj ugovor je pričel s ponatisom članka iz "Hrvatske Straže" v Zagrebu.

Anton Šabec sodi in obsoja, toda napačno. Naj bi rajše priznal, da je nekaj krivde za nepotrebne špetire pri njih in nekaj drugod. Zvrniti vso odgovornost na eno plat je na papirju lahko, a resnično vendarle ni.

"Reverend" Trunk se prav po hribovsko zaletuje ob "judje", ob "judovsko naravo" in ob "judovski mislece". Niti je siharski "father" Coughlin ga ne prekaša v zmerjanju Judov, kajti v angleščini je treba pisati opreznije kakor pa v Trunkovi slovenščini. Pritožuje se med drugim, da hočejo judje vreči boga med staro šaro. Trunk ve, da je ni bolj religiozne sekte, kakor so "judje". Skoro vsako nedeljo mora v svoji pridigi ponavljati evangelij kakega juda (apostola). Povaljal jih bo, dokler bo duhovnik. Sovražiti "judje" a ob enem sloneti ob Odršeniku (ki je bil po naukih Trunkove cerkve Jud) in pridigati Mojzesovo filozofijo je jako krivično napram "judom" in tudi zelo nekrščansko.

Hrvatski duhovniki v Ameriki so začeli z bojem proti alkoholu. Pravijo, da je posebno med delavstvom pijančevanje silno razširjeno. Nekateri delavci, ki so posegli v razpravo, pa pravijo, da bo najbolje, če gospodje hrvatski "popovi" pokažejo dober vzgled pri sebi. Tako imajo torej tudi Hrvati "sveto vojsko", s katero se trati prostor po papirju. Druge škode ali koristi ni od nje.

V Detroitu so hrvatski in srbski komunisti ustanovili v minulih volilnih kampanji "Balkan-Amer. Progressivno Štam-po", v kateri je bil glavni fak-

tor Radnički Glasnik. Pod tem imenom so sklicavali shode "v imenu vseh balkanskih narodov" in kolektali med politični in posebno še med narodom.

Ameriški toriji še vedno delujejo za sporazum s Hitlerjem, ugotavlja vodilni Browderjev list. A pri tem je prikril dejstvo, da Browderjevci tu in tam čez, že DELUJEJO s Hitlerjem nad leto dni in mu pomagajo materialno in "moralno".

Tiskarne v Clevelandu so tako slabe, da niso bile v stanju tiskati Napreja že več tednov. Končno je le izšel, ampak ker nepravilne tiskarne ni bilo še konec, v zelo majhni obliki. Za geslo pod novim naslovom pravi, da je "delavski list za slovo in napredek ameriških Slovincov". Ko bi vsaj ne bilo nepravilne tiskarne... A morda so pa nepravilne kje drugje? Na primer pakt. Marsikak komunistični list in skoro vse komunistične stranke so morale vsled tiste "nepravilne" navzdol.

Hrvati v Pittsburgu, ki izdajajo "tednik Radnički Glasnik", so nad svojimi slovenskimi drugovi v Clevelandu zelo razočarani. Kaj vse so si obetali drug drugemu, ako se Naprej preseli iz Pittsburga v slovenski Cleveland. Pa se je pripetilo, da so "nepravilne" v clevelandskih tiskarnah še celo večje nego v glavnem mestu jeklarske industrije.

V La Sallu, Ill., si je Math Vogrich pomagal naprej z demokratsko stranko. In letos se je lotil politike tudi njegov sinček. Tudi on z "velikim uspehom". V Barbertonu, O., v Clevelandu in vse križem, so šli sliheni politiki med naš narod in dobili njegove glasove. Politiki so jim pravili, da so proti vojni, proti Hitlerju, proti brezposelnosti itd. In kaj sedaj? Koliko pomeni vsa tista množina raznih "proti"?

Reakcionarji vseh vrst, razen južnjaških, so pozdravili skok J. L. Lewisa v Willkiejev objem. Na jugu jim je vseeno, ker tam lahko izhajajo brez Lewisa, in tudi brez Willkieja. A unij — teh se branjajo republikanski in demokratski reakcionarji. Willkie, ki jim je obljubljal prijateljstvo, se je nanje spomnil le zaradi glasov. Kajti pomagal jim ni nikoli.

Radnički Glasnik z dne 29. oktobra je oglašal Roosevelta na eni strani in Willkieja na drugi. Pri tem je prilično zaslužil, kajti oglašanje je bilo

FRANCOSKI TOPOVI, KI NISO NIC ZALEGLI

Na gornji sliki so ogromni francoski topovi, na katere se je množila francoska pešalstva in izgubila v svojem prihranjenju. Kajti topovi, s katerimi se je ponasala Francija, so padli nacijem v roko, mnoge sotake francoska municija.

plačano z dobrimi dolarji. Ali se še kdo izmed slovenskih socialistov spomni, kako "čisti" so bili naši prijatelji hrvatski sodrugji?

Kaj si? Prej omenjeni komunistični list v isti številki tole ugotavlja: "Radnički Glasnik nije organ, niti ima veze sa Komunističkom Partijom..." Predstavite si, ako bi kaj slinčnega tajil Proletarec v času prejšnje svetovne vojne, ali po vojni. To bi udrihal Radnički Glasnik po naši Nikdar ni bilo med ameriški Jugoslavo ni bolj oportunistične klike, kot je današnja hrvatska komunistična sekcija.

Memorial Day 1937 je bil v Chicagu dan krvi. Dali so jo delavci. Magnati, ki so tisto stavko uničili, oziroma zadušili v krvi, so bili v minuli kampanji za Willkieja. Z njimi vred je zanj agitiral John L. Lewis in pod njegovim pritiskom organizatorji unije jeklarskih delavcev.

Sava se pripravlja

Chicago, Ill. — Še dobrih par tednov je do Savinega jesenskega koncerta, ki se vrši v nedeljo popoldne, 24. novembra v dvorani SNPJ.

Kaj bo dala Sava tem koncertu? Cel niz izbranih pesmi iz svojega arhiva, vse lepe, melodične in prijetne za uho in srce. Alice Artach in Marya Omahen nas bosta zazibali v lepem duetu v prvem delu, prav tako bomo slišali dve novi pevki solistini, ki nastopita prvič na Savinim koncertu. Anne Beniger, ki prihaja iz Montpane, in Vlolet Cvetkov, se večbata za glasbeno kariero in bosta gostovali kot solistini. Obe sta nadarjeni pevki.

Ni manj privlačen, ali pa mogoče še bolj, bo drugi del, v katerem bo naš omdru prvič podana Vodopivčeva opereta "Povodni mož". Glasbeno je stvar zelo lepa in obeta, da bo tudi dobro predvajana. Sploh je bolj podobna kratki operi, ker jo le enkrat pretrga dialog, drugače je vsehkozi petje (dolga je okrog 40 minut). V njej je vse: solopevi, dueti, trio in kvarteti. V njej nastopijo Anna Miško, Alice Artach, Ed Drasler, Anton Garden in "povodni mož" (slednji ne pride na oder). Po vsebini je ko-

medija in bo nudila tudi smeha na kose.

Nadejamo se, da gotovo posejete ta Savin koncert in tudi pripeljete svoje prijatelje, ker vsakdo bo dobil polno vrednost za vstopnico. Ta je 40c v predprodaji in desetko več pri vходу. Poleg tega pa bo še ples v obeh dvoranah. Spodaj se bomo sukali od zvokih Pueljeve godbe, zgoraj pa bo Gradškov orkester. Sava se vam priporoča. Sava.

Poročilo iz Milwaukeeja

Milwaukee, Wis. — V Proletarcu ni bilo še nič poročano, da je v drugi polovici oktobra umrl predsednik wisconsinske delavske federacije (A.F.L.) Henry Ohl, star 67 let. Bil je sodelavec pokojnega Viktorja Bergerja, Emila Seidela in drugih pionirskih socialistov v našem mestu, ki so bili vzgojeni za socialistične aktivnosti največ z nemško socialistično literaturo.

Henry Ohl je umrl v službi, na sestanku s funkcijarji AFL v Washingtonu. Ameriški delavski federaciji je bil zvest. Ko so se pričeli razkolniški spori iz katerih je izšel CIO, je Ohl ostal pri svoji organizaciji, kar mu ni nihče zameril. Saj je rasel z njo.

Imelo pa je to nesoglasje v unijskem gibanju silno slabe posledice za socialistično gibanje. Socialisti smo pač za enotnost, hočemo slogo in radi bi, da se bi ohranila v našem mestu in po Wisconsinu taka socialistična sila, kakor je naš navduševala, ko smo napredovali, in tudi, ko je tu in tam nastala vrzel, se nismo ustrašili.

V unijskem razkolu in v razkolu v ameriški soc. stranki, pa je nastal udarec tudi za socialistično stranko v Wisconsinu. Vse preveč se je gibanje oslabilo na posamezne osebe. Victor L. Berger je bil povožen na cesti, pa se je mahoma izkazalo, da bomo imeli težave radi te velike izgube. Moč smo si ohranili še dolgo potem in še zmagovali v volilnih bojih.

Dnevnik Milwaukee Leader, ki je bil pod Bergerjem socialističen, je začel iti navzdol. Z vdovo, ki je šla končno h komunistom, so nastali nesporazumi. Začeli so pri listu menjati lastnike. Vse ni nič pomagalo.

Tudi unije niso zmogle vzdržavati dnevnik. Nato je šel še v last delavcem in končno v prenehanje.

Potrebno je take reči navajati, ker so delavci zelo pozabljivi, dočim naši nasprotniki niso. Pokojni Ohl je nehal biti opora naše stranke vsled spora med strokovnim in industrijskim unionizmom. Ta medunijski boj je silovito škodil tudi socialistični stranki v Wisconsinu in to poleg drugih je tudi vzrok, da je sedaj tudi v delavski-progresivni politiki v tej državi toliko konfuzije, da ne veš, če si v progresivni stranki, ali si za socialiste ali proti.

V minulih volitvah smo imeli na listi progresivne stranke osem socialističnih kandidatov. Na najvišje mesto je kandidiral izmed socialistov v državne urade Frank Zeidler, drugi pa v legislaturo.

Kakšen je bil izid, bo poročano v prihodnji številki.

Kar se tiče naših sodrugov, so pod vplivi lokalnih razmer in morda tudi drugih v večini proti sprejetemu načrtu za prenovitev J. S. Z. Milwaukee ima pač v socialističnem gibanju svoje tradicije in nihče se jih menda ne želi držati bolj trdno kot naši ljudje. To so pokazali tudi pri zadnjih županijskih volitvah, ko so dali v svoji (peti) wardi prejšnjemu županu Hoanu večino, dočim je v večini drugih dobil le manjšino glasov.

Na zborovanju v nedeljo 3. novembra v Waukeganu smo poslali argumente o naši nasebini tudi v tem oziru. Cega va zasluga pa je, da so milwaukeeški slovenski delavci bili tako vztrajni v socialističnih aktivnostih? In če se ločijo od JSZ, mar ne mislijo, da bodo imele le župnije dobiček, kakor med Poljaki in drugimi sličnimi narodnostmi? Saj se ne gre za ločitev aktivnosti od socializma, pač pa za večje aktivnosti na socialističnem polju med našim ljudstvom, da ga spet nazadnjaštvo ne vzame, kakor ga je že imelo in ga ima še v svojem objemu v marsikaki taki nasebini, kjer JSZ še nikoli ni imela nobenega kluba.

Kako bo po teh volitvah pri nas, ko to pišem, še ne vem. O tem bo vredno premissljevat, ko bo volilni izid povsem prebravljen tudi v delavskih krogih. — Za JSZ.

"Praktična politika"

La Salle, Ill. — V tukajšnjem Slovenskem domu se je vršil pred minulimi volitvami kampanjski shod, ki se ga je udeležilo kakih 400 ljudi. Govedrilo so razni lokalni demokratski kandidati in Joseph Rawls.

Lokalne kandidate je predstavljal mladi Ludwig Vogrich, ki je bil v kampanji glava mladinskega kluba demokratske stranke in tajnik okrajne demokratske organizacije. Apeliral je na mlade ljudi in druge, naj pridobe vse na volišče glasovati za demokratske kandidate.

Aktiven je bil tudi Ludwigov oče Math Vogrich, ki je imela politično službo in je bil v svoj urad izvoljen pred par leti. Večasi je bil Math član socialističnega kluba in tudi v agitaciji za Proletarca je pomagal. List je pustil že dolgo tega. Poročevalec.

Zaposlene nemške komisije

Nemčija ima v nekaterih deželah, na primer v Jugoslaviji, v Rumuniji, Bolgariji itd. posebne trgovsko komisije stalno nameščene. Zadnji dan oktobra je dospela v Moskvo nova nemška trgovska delegacija. Naloga vseh je oskrbeti Nemčiji čimveč živil in surovin. Ona, ki je bila poslana v Moskvo, ima s sabo večake, ki bodo študirali, kaj potrebuje Rusija iz Nemčije za podvig svojega rudarstva, agrikulturne, v elektrotehnični, jeklarski in v drugih industrijah. To dobi Rusija v zameno za živila, olje in surovine.

EARL BROWDER SI NAKOPAL JEZO BIVŠIH SVOJIH PRIJATELJEV IN Z NJIMI TUDI JEZO — ZAKONOV

Komunisti so v prošlem volilnem boju imeli marsikje oster sporek s politiki, katere so v volilni kampanji pred štirimi leti in v kongresni ter governerski pred dvema leti še podpirali. Earl Browder, ki ima tittel generalnega tajnika komunistične stranke, se je lani pohvalil, da so mnogi demokratski politiki radevolje sprejemali nasvete in načrte v boju z republikanci od komunistov.

Sedaj je Browder moji demokratski brez prijateljev, republikanci pa se nad njim maščujejo kjer se le morejo, čeprav so komunisti neposredno agitirali za Willkieja. Na primer v Pennsylvaniji, kjer so jim komunisti dali s svojim neodgovornim nabiranjem podpisov dovolj priložnosti za persekucije.

Dalje v Californiji, kjer jih je legislatura proglasila za nezakonito stranko s tem, da se po 1. januarju ne sme udeležiti primarnih volitev nobena stranka, ki je v službi kakega tuje-ga režima.

Osnutki za sličn zakon so predloženi tudi v nekaterih drugih legislaturah. Naperjeni so sedaj le proti Browderjevi stranki, a ker so elastični, jih lahko reakcija ob priložnosti cbrne tudi proti strankam, kot je socialistična, če bi spadala v internacionalo.

Komunistični listi so po navodilih svoje stranke vsi spremeni lastnike. Namreč v legalne namene, kajti v bistvu so še vedno pod kontrolo stranke, toda neposredno. Na primer, Daily Worker je spremenil lastništvo v minulem poletju z izjavo, da je s tem nehal biti glasilo komunistične stranke aš njena svojina. Ako torej država New York kdaj sprejme zakon, da se svojino kom. stranke zapleni, bo njeno neuradno glasilo izven te postave, ker ni last stranke.

Hrvatski Radnički Glasnik je v zadnji volilni kampanji v vsaki številki poudarjal, da ni komunistični list, da ne pripada nobeni stranki, da je popolnoma neodvisno delavsko glasilo in da podpira komunistične kandidate zato, ker se za Roosevelta nikakor ne more ogrevati, pa tudi Willkie ni toliko prida, da bi ga mogel priporočiti hrvatskemu delavstvu. Storil pa je to v plačanih oglasih.

Strašen boj proti demokratski stranki in posebno proti Rooseveltu so komunisti pričeli kmalu ko so v Moskvi spremenili linijo kolektivne varnosti in jo nadomestili z nenapadalnim paktom ter pogodbo z Nemčijo.

Od tedaj so morali komunisti v soglasju novih navodil zavreči podpiranje Rooseveltove vnanje politike, ki je še za kolektivno varnost in za borbo s fašističnimi diktatorji, ter ga napadati, ker podpira "imperialistično vojno".

Nikomur ni to povzročilo toliko sitnosti, kakor Browderju. Prijatelje med liberalci in demokratski je izgubil, kongresnik Dies pa je klicel nanj justični department vsled ponarejenih potnih listov, s kakršnimi je šel Browder večkrat v inozemstvo, da bi si bil vsakikrat lahko izposloval legalen potni list. A imel je pač večkrat v inozemstvo tudi tajna potovanja, pa je želel, da njegovo pravo ime ostane skrito.

Bil je zaslišan in obsojen v zapor in v denarno globo. Pritožil se je proti obsodi na nadaljne instance in končno še na vrhovno sodišče. Če bo še to potrdilo sprosten odlok, bo moral Browder za kako leto ali dve v ječo.

Ta in drugi razlogi ter nevarnost, da se Rusija še bolj zbliža z Nemčijo, so ameriške komuniste primorali misliti na svojo varnost tudi v splošnem. Kajti čim bolj bi Rusija na ta ali oni način bila v oporo Nemčiji, več bo sovraštva proti tukajšnjim komunistom in nacijem.

V očigled teh možnosti in pa vojne, v katero se Zed. države morda še zapletejo vzlic nasprotnim zagotovitvam, je Browder sklical izredno konvencijo svoje stranke.

Druge zelo neprijetna nepriklipa za Browderja je, da je oblast podvelja proti njegovi ženi deportacijsko postopanje. Njeno ime je Raissa Berkman Browder. Rojena je bila v Rusiji. Browder se je seznanil z njo v Moskvi in jo ravno tam poročil leta 1926. Proceduro za ločitev od svoje prve žene je tudi izvršil na sovjetskem sodišču. S sedanjo imata tri otroke.

Justični department je nastopil proti nji, ker je prišla zadnjič s svojega potovanja nazaj v Zed. države skozi Kanado z nepravilno urejenim potnim listom. In vrh tega jo dolži, da je na vprašanja prisilniških oblasti o njenih aktivnostih v komunističnem gibanju odgovarjala nepravilno ali pa izogibajoče.

Zato je justični tajnik Robert H. Jackson odločil, da se jo deportira nazaj v Rusijo.

Browderjevi prijatelji, med njimi mnogo vplivnih ljudi, si prizadevajo, da jo otmo prisilnega izгона.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Vsled volitev je bila ta številka tiskana dan pozneje kot običajno.

Citatelje prosimo, da nam iz krajev, kjer bodo listi poročali o številu za socialiste oddanih glasov, pošljejo izrezke.

Priporočite prijateljem, da si naroče Proletarca.

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Cicero in Berwynu.

Parkview Laundry Co.
FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika
Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno
Telefoni: CANAL 7172—7173
1747-1731 W. 21st Street CHICAGO, ILL.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNIM JEDNOTAM

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA"

Naročnina za Združeno državo (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:
2657 So. Lawndale Avenue Chicago, Illinois

ALEKSANDER SPASOV:

ZOZO

Povest sirote o sovražstvu, sočustvovanju in dobroti

(Nadaljevanje.)

Dosti mestnih ljudi je skočil na nogo, tekali so ob bregu in vpiili... Vsi po vrsti so vplili, mahali z rokami, nihče pa si ni upal skočiti v deročo reko.

Nekaj moških je steklo tjakaj in nekateri so stegnili roke proti Janku. On se jih je oprjel in izročil ljudem polmrtvega otroka.

Vse mesto je sedaj začelo pripovedovati o tem junaškem Jankovem dejanju. Od tega dne je mojster z drugačnimi očmi zrl na Janka.

Ti, Janko, boš postal dober mojster, boljši kakor pa sem jaz! Vidiš, tale kos si zelo dobro urezal in sešil.

Janko je zardel, ker ga je bilo sram, in povsili je oči pred drugimi pomočniki. Nikdar ga namreč še nihče ni pohvalil.

Pet let je bil pomočnik in odlično je obvladal čevljarstvo obrt. Vsak par čevljev, ki jih je izdelal on, je mojster z nasmehom na ustnicah jemal v roke.

Vsi čevljarji so se pripravljali, da bi tisto leto kolikor mogoče svečano proslavili svoje ga patrona svetega Spiridijona.

Naročil si je obleko in sešil so mu jo. Tudi čevlje je imel nove. Sam si jih je urezal in sešil tako mojstersko, da so se vsi čevljarji čudili.

SOVJETSKA UNIJA OB 23-LETNICI SVOJEGA OBSTOJA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

stična propaganda po svetu obrnjena proti nji, gospodarska in vnanja politika Moskve pa je očitno v prid Nemčije.

Kako si tolmačiti tako politiko vlade v Kremlju? Kako razvozljati to uganko?

Ugibanja, ali pa ugotavljanja, so različna. Eni enostavno trdijo, da se Stalin Nemčije boji toliko, da ji ustreza kolikor mogoče.

tekal je iz delavnice, podil otroke po ulicah, pretpepal vsakega, ki ga je ujel, prepiral se je z njihovimi starši.

Njegovi nasprotniki pa so si veselo meli roke. Janko je trafil čas po sodišču, trafil ga je po ulicah, zanemarjal je delo.

Neke nedelje se je tudi on napotil plesat kolo. Zakaj ne bi šel! Tudi on je fant! Toda takoj ko so ga opazili drugi fantje, so zakričali:

— Ho, ho, Zozo, dobrodošel! — Dekleta so se zasmejala. Janko se je razjezil, sporekel se je s fanti, stepel se je z njimi. Ker je bil sam, so ga pretepili, vso glavo so mu pretolкли.

Drugi dan je Janko hodil po ulici z obvezano glavo. Od vseh strani so letele zbadljivke nanj:

— Pogledjte, pogejte, Zozo se je spremenil v Turka... Turban ima na glavi... Ampak, kako se je včeraj izkazal, tale Zozo, vse fante, ki so plesali kolo, je premikastil!

Janko ni mogel prenašati tega zasmehovanja. Nobenega sorodnika ni imel v svojem rojstnem kraju. Nikomur se ni mogel potežiti, nikogar ni bilo, ki bi ga potolažil.

In če bi bežal...? Da, umaknil se bo tem hudobnim ljudem!

Prodal je, kar je imel v delavnici in nekega jutra je s kletvico na ustnicah zapustil svoje rojstno mesto in prav od nikogar se ni poslovil.

— In če bi bežal...? Da, umaknil se bo tem hudobnim ljudem!

Čez nekaj dni je prišel v Novograd. Majhno mesto, ki se je šele začelo razvijati, dvigati in rasti.

Prodal je, kar je imel v delavnici in nekega jutra je s kletvico na ustnicah zapustil svoje rojstno mesto in prav od nikogar se ni poslovil.

— Zozo!... Zozo!... in bežali. Potem so znova prišli in zopet kričali.

Ni bilo Jankovega mojstra, ki bi ga bil brnil. Nekoč je mojster dejal v mestu:

— Glavo bom razbil vsakomur, katerega bom slišal, da daje primke mojim ljudem!

Sedaj pa je bil Janko sam in potrpljenje ga je zapuščalo,

Drugi, ki se tudi smatirajo za večake bodisi v političnem ali vojaškem znanju menijo, da je Rusija z Nemčijo v prijateljstvu zato, ker si ne upa riskirati vojne z njo in z Japonsko hkrati.

Vse leto je Janko delal v Novogradu, pesem in veselje sta bila z njim, delo mu je šlo iz dneva v dan bolj od rok. Naročil je bilo vsak dan več. V delavnici je bilo stalno polno ljudi.

Janko je s težavo ugodel vsem naročnikom. Povečal je delavnico, v najem je vzel drugo delavnico poleg prve. Sprejel je nove pomočnike in vajence in iz dneva v dan se je bolj bogatil.

Zavist pa je zrastle med čevljarji. Če bo šlo tako naprej, bodo lepega dne ostali brez vsakega dela.

LEWISOVO SAMOLJUBJE POVZROČA UNIJAM VEČ ŠKODE KOT KORISTI

John L. Lewis je bil do nedavna ameriškim torijem trn v peti. Napadali so ga kot še malokateraga unijskega voditelja v zgodovini delavskega gibanja v tej deželi.

Od predzadnjega petka naprej je John L. Lewis v torijskih listih spet spoštovana oseba. Kajti sam Willkie ga je imenoval za "velikega ameriškega patriota, ki se je dvignil nad strankarstvo, zato, da pomaga svoji deželi iz nevarnosti vojne in drugih nadlog, ki jo tepejo pod Rooseveltom."

V petek 25. oktobra je namreč John L. Lewis v svojem govoru po radiu našteval hibe in pomanjivosti sedanjega predsednika in delavstvu oznanil, da mu nudi izhod iz te nevarnosti edino le Willkie. Izjavil je, da če

JOHN L. LEWIS

slednji ne bo izvoljen, se umakne iz CIO.

Naravno, da je spremenil o Lewisu svoje mnenje tudi največji torijski dnevnik Chicago Tribune, ki ima nad milijon izvodov dnevne cirkulacije.

Svarilo neposlušnim

Lewis je dejal, da ne govori v imenu CIO, a ob enem dodal, da mu marsikdo, ki ima službo (v CIO) po njegovi zaslugi, izkazuje nehvaležnost.

Torijski tisk je nato vzrodošeno poročal, da so po Lewisovemu govoru mnogi voditelji in organizatorji CIO svoje stališče "spremenili". Pod velikim naslovom, "C. I. O. Organizacija Put New Power Behind Willkie", je poročala čikaška Tribuna, da so imeli v Springfieldu dne 26. oktobra sejo 111 noiskih uradnikov unije premozarjev UMW in indorsirali Willkieja. Prej so agitirali za Roosevelta. Isti list poroča, da ga je indorsiral tudi Illinoiski CIO in "delavska nestrankska liga".

Vse leto je Janko delal v Novogradu, pesem in veselje sta bila z njim, delo mu je šlo iz dneva v dan bolj od rok. Naročil je bilo vsak dan več. V delavnici je bilo stalno polno ljudi.

Janko je s težavo ugodel vsem naročnikom. Povečal je delavnico, v najem je vzel drugo delavnico poleg prve. Sprejel je nove pomočnike in vajence in iz dneva v dan se je bolj bogatil.

Zavist pa je zrastle med čevljarji. Če bo šlo tako naprej, bodo lepega dne ostali brez vsakega dela.

Spor v CIO Četudi je večina organizatorjev in drugih, ki so v CIO odvisni tako svoje službe od Lewisa takoj po njegovem govoru občutila slediti njemu v vsakem slučaju, so odborniki raznih drugih velikih unij CIO iz-

javili, da jih Lewis s svojim govorom ni prenaknil z njihovega stališča.

Tudi v UMW jih je mnogo, ki obsojajo Lewisovo oportunistično, njegove maščevalne kaperice in ambicije.

Očividno je, da je Lewis z drastično spremenitvijo svoje politike napravil CIO veliko škode. Spor med Lewisovo in Hillmanovo frakcijo se je vsled nje poostrel in na konvenciji CIO, ki se vrši ta mesec, utesne ineti slabe posledice. Ali pa tudi dobre. Ako se Lewis res umakne, bo odstranjena glavna ovira za združenje z AFL. Kajti ket je rekel Hillman, dokler bo na krmlju Lewis in vztrajal v svoji trgoveljstvi za boj z AFL, ne bo zedinjenja.

Tragično dejstvo

Boj med delavskimi voditelji na obeh straneh (kajti razdeljeni so v CIO in v AFL) zaradi "politiške" je nov žalosten dokaz, kako kvarno je za umije in delavstvo v celoti, ker se ne odločijo za delavsko politično akcijo. Petnajst milijonov industrialno organiziranih delavcev bi bilo politična sila. Tako pa so se žoga v tekmi demokratičnih in republikanskih politikov v njihovem lovu za mandate in službe.

Kratek pregled Glasbene Matice v Clevelandu

- Glasbena Matica v Clevelandu je zaključila prvo četrtletje svojega delovanja. Potrebno se nam zdi, da je širše občinstvo informirano o delovanju te glasbene organizacije, zato podajamo tukaj finančno poročilo Glasbene Matice. V prvem četrtletju je imela Glasbena Matica

Table with financial data: dchodkov \$1696.25, stroškov 688.75, Čisti preostanek \$1007.50

Glasbena matica šteje 76 aktivnih članov; to je pevecv in pevki, 2 častna ustanovna člana, 51 ustanovnih in 59 podpornejih članov. Kot člani pristopajo razna društva, pevski zbori in posamezniki.

Listen to PALANDECH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST

- Station WHIP, 1480 kilocycles, featuring a program of Yugoslav Folk Music.

- Table listing branch stations with addresses and phone numbers across Ohio, Pennsylvania, and New Jersey.

Vsem, ki so na kakršnokoli način pomagali Glasbeni Matici se na tem mestu najlepše zahvaljujemo.

Letne muzikalije Glasbene Matice bodo izšle meseca februarja prihodnjega leta in se bodo dostavile članom po pošti. Prvi koncert se je vršil 8. septembra t. l. 3. novembra se je pa predvajal prvi v Ameriki P. H. Sattnerjev oratorij "Assumptio" ali Vnebovzpetje, za zbor in soli s spremljevanjem orgel, klavirja, violine in flaute.

Skušnje pevskega zbora Glasbene Matice se vršijo vsak četrtek v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Letošnje poletje je bilo tudi več izrednih pevskih vaj radi koncerta in oratorija. Peveci in pevke so se skušeni vestno in točno

udeleževali. Glasbena Matica je imela tudi svoj poletni tečaj za pouk v solo petju, katerega je redno posečalo več članov. Ujudno vabimo glasbo ljubeče občinstvo, posameznike, kakor tudi podpore in kulturne organizacije, da čimprej postanejo člani Glasbene Matice! Vsa pisma in vprašanja naslovite na spodnji naslov.

Glasbena Matica, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Klub v Springfeldu vabi

Springfield, Ill. — V nedeljo 10. novembra priredi klub št. 49 JSZ domačo zabavo.

Nis priredbah našega kluba je bilo vsakikrat "lušno" in tako bo tudi prihodnje nedelje. Igrali bomo tudi bingo.

Sicer pa jih mi ne bomo pogrešali, ker imamo boljše svoje zabavno društvo. Torej prijatelji in somišljeniki, na svideenje v nedeljo. Vstopnina je prosta.

Cankarjev glasnik

Oktohorska številka Cankarjevega glasnika, mesečnika za leposlovje in pouk, ima sledečo vsebino: Pacifistična slepost (uvodnik), Zvonko A. Novak: Malikov moč poguba je clovcka (pesem), E. K.: Večer v operi (novelca), Mary Jugg: Znamenita ameriška svobodomisljelka (članek), Atomska energija v človeški službi (razprava), Angelo Cerkevnik: Žrtev (nadaljevanje igre), Iv. Jontez: Slovenske ustanove v Clevelandu (nadaljevanje), Ples mrtvih opic (razprava), E. K.: Julkina zmota (nadaljevanje novele), Za gospodinjce. — Cankarjev glasnik stane tri dolarje na leto, posamezna številka pa 30c. Naslov: Cankarjev glasnik, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Mussolini nima sreče

Medtem, ko je Hitler dobil nekaj dežel brez vojne, druge pa zlahka porazil, ima Mussolini veliko manj sreče. Od Francije mu je Hitler dozdaj še malo dovolil. Abesinijo je Italija vzevala z velikimi žrtvami, ki se ji še dolgo ne bodo izplačale, tudi če ostane pod njo. Se celo mala Albanija se ni mirno podala.

In sedaj mala Grčija, v kateri je mislila italijanska armada ukorakati kakor nemška v Rumunijo, pa so se mali Grki Italijanoma toliko uprli, da jih je bilo v Rimu kar sram, Nemci pa so se jim pomilovalno smehljali.

POSLUŠAJTE

Advertisement for Dr. John J. Zavertnik, PHYSICIAN AND SURGEON, with contact information and office hours.

PORAZENI KANDIDAT

Wendell Wilkie, o katerem je mljijone ljudi verjelo, da mu je zmaga za predsednika Zed. držav zagotovljena, je vodil svojo kampanjo z zamahom slovskega, ki hoče prodreti za vsako ceno.

Ponosna mesta, ki so v razvalinah

Najbolj porušena mesta v sedanjih vojni so Varšava, ki je za nemški predel že v glavnem obnovljena, Rotterdam na nizozemskem, kjer je škoda cenjena na 300 milijonov dolarjev, Dunkirk v Belgiji, Narvik na Norveškem, Cherbourg v Franciji, Dover na Angleskem in več drugih. V procesu rušenja so sedaj London, Hamburg, Neapolj v Italiji in seveda še mnogo drugih.

Ste prejeli opomin, da je vstan navochna potekla? Ste jo že obnovili?

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

Table of club meetings for November and December across various locations like ARMA, KANS, SPRINGFIELD, ILL., etc.

APRIL

CHICAGO, ILL. — Koncert Save, v nedeljo 20. aprila v dvorani SNPJ.

JUNI

CHICAGO, ILL. — Piknik v korist Proletarca v nedeljo 22. junija pri Kegju v Willow Springas.

Advertisement for BARETINCIC & SON POGREBNI ZAVOD, with contact information and address.

JSF EDUCATIONAL BUREAU

At the JSF Conference in Kenmore, Ohio, recently, part of the day was devoted to discussion of the J. S. F. Educational Bureau (Prosvetna matice). It was likewise on the agenda of other JSF meets, and will come up before the December meetings of many fraternal organizations throughout the states. Many questions will be asked about the Bureau, and it is important that they are answered correctly and explicitly. New lodges will be asking about benefits fraternal lodges stand to gain through affiliation. This stirring of interest is always a good sign, and it must be put to advantage by those of our members sufficiently well acquainted with the Educational Bureau and its function, to speak convincingly about it to new groups.

The importance of having a centralized bureau, acting as a source from which those in charge of directing plays or stage programs are able to draw suitable material, cannot be overemphasized. Anyone who is familiar with the circumstance can best appreciate it, for he alone is best aware of the Bureau's immeasurable value in aiding him in selecting material.

PURPOSE OF THE BUREAU

Serving this worthy purpose among Yugoslav fraternal and cultural organizations here and in Canada is the JSF Educational Bureau—the only bureau of its kind functioning on a national scale among our people.

That its affiliated members make ample use of the Bureau's well-stocked files of both Slovene and English plays—to which they have access through a small monthly fee—is attested by the large number of requests for plays satisfactorily filled each season.

Slovene singing societies find the Bureau useful in that they are able to secure music notes for their chorus.

Dramatic groups have proven it's cooperation indispensable in their dramatic endeavors.

Youth groups in search of labor plays—something that only a few labor colleges and some of the larger labor unions can furnish—have made satisfactory selections from the Educational Bureau's stock.

Contact with American and European sources has enabled its administrators to replenish the Bureau's stock of plays and add new material to its files each year. New plays and operettas are purchased as they appear on the market. New music notes for Slovene and English choral groups are purchased whenever available.

Suitable new plays are being constantly selected, for which parts are then typed and the play added to the Bureau's index available to all members.

Its present selection of Slovene and English plays and other dramatic material is the most complete in existence.

Addition of new material each year is made possible through a membership fee charged affiliated organizations. Likewise, distribution of thousands of books and pamphlets free to members is made possible through a liberal membership fee.

DUES OF AFFILIATED GROUPS

An elastic clause covering dues payments makes it possible for any organization to hold membership, regardless of its size or membership or ability to pay. A graduated dues scale is used so that every organization so desiring can avail itself of the Bureau's services, regardless of the strength of its finances. However, lodges able to pay the higher rates are prevailed upon to do so.

DISTRIBUTION OF LITERATURE

Once each year all affiliated organizations are sent an allotment ranging anywhere from a half dozen to thirty or more copies of whatever books the Bureau selects for distribution. Many times manuscripts of contemporary Slovene authors are purchased and the book specially published for the Bureau. Selection is always made from the best available labor journalism. English literature, selected with the same care, is sent to English-speaking affiliates.

Each year thousands of books and pamphlets are distributed among Educational Bureau members scattered all over this country and in Canada.

OTHER SERVICES

Along with furnishing plays and program material, publishing and distributing labor literature, and serving as an information center along these lines, the Bureau furnishes speakers and sponsors speaking tours in conjunction with its member organizations each year. In this manner it reaches hundreds of thousands of our people through personal message on important current issues confronting us all.

Organized in 1921, the Bureau has a membership today of some 200 organizations. About ninety percent of them are fraternal lodges from the following organizations: SNPJ, SSPZ, SDZ, JSKJ, PS, JPZS. The remainder are Slovene singing societies, Slovene Homes and libraries, dramatic clubs, Co-operatives and JSF Branches.

Each year a drive is undertaken to enlist new organizations in the Bureau.

Fully conscious of the large field it has to serve, the Bureau is constantly developing to the utmost every prospect in its endeavor to accommodate the needs of its membership.

To better fulfill this worthy mission, the wholehearted support of every youth group and English-speaking lodge, along with the older lodges who have built the Educational Bureau, is a vital necessity.

The Educational Bureau is your institution, founded to your fraternal and cultural work? At some time or other every fraternal lodge, young or old, sponsors some kind of dramatic program. Each time that happens the problem arises of where to find a play that will be suitable. Right here the Educational Bureau can be of immediate service to you. Make use of it.

"A GLIMPSE AT OTHERS STIRS ENTHUSIASM"

CLEVELAND, O.—Just a glimpse into other centers of Slovene activity always gives our group incentive for greater accomplishment. We vow when we settle into our own work again that we will do our job better for next time.

Being so kindly and well received, the six of us from "Zarja" who visited Chicago the week end of October 19-20, have brought back with us a feeling of support which has incited enthusiasm in all. Indeed we can make use of all this so-called "go"; every bit of it will be needed for "Zarja's" annual Thanksgiving Day Concert. We are distilling this enthusiasm into energy to whip up a chorus of fifty into giving a fine rendition of such songs as Strauss' "Netopir," the workers' song "Slava delu," the simple yet expressive "Na bregu," and "Poljakih rožic."

The same enthusiasm has been imbued in people who spend evenings and Sundays preparing for duets, quartets and solos that will thrill and satisfy our audience.

What but enthusiasm is causing the cast of "Sree in denat" to rehearse so faithfully and regularly each week. These players have been carefully selected and are being ably directed to perform the story of a young girl almost sold into marriage to a wealthy old "mešetar" by her widowed mother to save the homestead. And as all such stories go, the heroine's childhood sweetheart cheats the "mešetar" out of this bargain, saves the home, lifts the weight of debt from the mother, and takes the girl as his bride.

This inspires the assembled villagers to sing "Zaj je rešena nevesta".

It's a simple narrative well told and will be well enacted.

Therefore we bid everyone to re-serve November 21, Thanksgiving afternoon, and attend Zarja's concert at the SND auditorium.

Josephine Turk.

NEWEST INVENTION

Transmitting Power Without Wires Appears Probable

Another scientific dream appears to have come true. The Westinghouse Company has a new type power generator which will send electric power on a beam through the air without the assistance of the usual power lines.

For years daring thinkers have suggested that this might be done. They pointed out that radio transmits the human voice and dispatches photographs from London to New York in the twinkling of an eye. Why couldn't power be handled in the same way? they asked.

The possibilities are staggering. Here's one example: The length of time an airplane may remain off the ground is dependent almost entirely on the amount of "gas" carried in its tanks. Obviously, if power can be transmitted without wires, airplanes will soon be propelled by electricity, and it will be unnecessary for them to come to earth to secure a fresh supply. Thus one might fly around the world without making a landing.

What that would mean in commercial and military operations is almost beyond human comprehension. —Labor.

Editor's Note

J. K., Duluth, Minn. — Received your article on the November 5 election too late for publication.

Important Dates

NOVEMBER

Saturday, Nov. 9. — Social and dance sponsored by Branch 21, JSF, in the Slovene Home, Yale, Kansas.

Sunday, Nov. 10. — Social and dance given by Branch 47 JSF, in the Slovene Home, Springfield, Ill.

November 16-17.—Fifteenth Anniversary Celebration of Pioneer Lodge, No. 559 SNPJ. Banquet and dance at SNPJ Hall, 2659 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Thursday, Nov. 21. — Annual Fall Concert of Socialist chorus "Zarja" in the Slovene National Home on St. Clair Ave., Cleveland, O.

Saturday, Nov. 23. — Card Party being held by Branch 45, JSF, in the Slovene National Home, Waukegan, Illinois.

Sunday, Nov. 24. — Annual Fall Concert of Branch No. 1's chorus "Sava" in the SNPJ Hall, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DECEMBER

Friday, Dec. 6.—Social and dance given by the Slovene Labor Center Social Club at the Center, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Wednesday, Dec. 25. — Branch 49, JSF, will hold its Annual Dance in the Slovene Workers Home, Collinwood, Ohio.

New Year's Eve.—Branch No. 1, JSF, will present its Annual New Year's Eve Party and Dance in the Masonic Temple, 23rd and So. Milwaukee.

Escalators that a New Jersey man has invented move only when persons step on them.

THE MARCH OF LABOR

FANNY SELLINS
FAMOUS ORGANIZER FOR U.M.W.A. KILLED BY COMPANY GUARDS DURING STEEL STRIKE OF 1919 WHILE PROTECTING A GROUP OF MINERS' CHILDREN. MEMORIAL MEETINGS ARE STILL HELD FOR HER.

ENGLAND'S ORDINANCE OF LABOURERS IN 1240 SET A MAXIMUM WAGE FOR VARIOUS CRAFTS.

4 OUT OF 5 AMERICANS WORK FOR WAGES OR SALARIES.

THE WAGE-EARNER WHO INSISTS ON UNION LABELS GETS THE MOST FOR HIS MONEY AND HELPS MAINTAIN FAIR LABOR CONDITIONS. DEMAND THIS UNION LABEL IN THE HATS YOU BUY!

CENSUS REVEALS FAILURE OF OUR SOCIAL SYSTEM

By SCOTT NEARING

Economic success or failure depends upon nature, upon man, and upon the way in which humans avail themselves of nature's gifts. Nature limits. Man uses and develops. The failure of the human harvest therefore puts an end to the effectiveness of any community.

Census figures showing the changes in United States population between 1930 and 1940 tell several important stories in this connection. First, as to the number of people in the country: The population increased steadily and rapidly from colonial days until 30 years ago. Population growth from 1840 to 1850 was 36 per cent; from 1850 to 1860, 30 per cent; from 1860 to 1870, 21 per cent; but from 1870 to 1940, the growth was only 7 per cent.

The reduction in population growth is much more severe than it appears on the surface. The falling birth rate has created a situation in which the number of young people is already declining, while the reduced death rate has lengthened life and thus added to the number of old people.

Second, the rate of population growth is very different in different parts of the country. Six states, all but one of them in the dust bowl, show an actual decrease from 1930 to 1940. All six are farming states.

The chief centers of trade and industry show only small increases: New York, 6 per cent; Pennsylvania, Illinois, Ohio, and New Jersey, 3 per cent; and Massachusetts, 2 per cent. Among the manufacturing centers, only one — Michigan, with an 8 per

18 Organizations at Waukegan JSF Conference

WAUKEGAN, ILL. — Delegates representing fraternal, cultural and Co-operative organizations from the leading Slovene centers of Illinois and Wisconsin gathered for the semi-annual JSF Conference at the Slovene Home in Waukegan last Sunday.

Eighteen organizations affiliated with the JSF Educational Bureau from the following cities were represented: Chicago, Waukegan, North Chicago, Milwaukee, West Allis and Cicero. Embracing the two states of Illinois and Wisconsin, these meetings are held for the purpose of crystallizing opinion on problems and difficulties confronting the various organizations in carrying out their work as Educational Bureau affiliates. Reports of the assembled delegates, on what their organizations are doing for improvement of the Educational Bureau, the JSF, and its publications — Proletarec, American Family Almanac, and May Herald—were heard.

Frank Zaitz spoke on the political situation and Charles Pogorelec on the work of the Yugoslav Socialist Federation. Anton Gaden spoke on general problems of the Federation since its decision to become an independent organization.

Discussions were lively, with all delegates participating, and the conference remained in session into the afternoon.

A motion was entertained to arrange for a speaking tour which will take in the cities of Chicago, Milwaukee, Sheboygan, Waukegan and other Slovene communities in these vicinities.

The next one will be held in Milwaukee, Wisconsin. Anton Gaden was re-elected Conference secretary.

EUROPE UNDER THE "NEW ORDER"

CHAMPIONS OF HITLER'S "NEW ORDER"

The black-uniformed Gestapo soldiers of the S. S. are the real vehicles of the "new order" which Hitler aims to force upon Europe. They come in the wake of the German armies, after the main battles have been fought. In Prague, in Warsaw, in Oslo and Copenhagen, in Brussels, Amsterdam and Paris, they have their head espionage agencies, in the provincial towns of the occupied territories they track down their victims. Their methods are utterly ruthless. Seven years of torturing of defenceless prisoners have hardened them, seven years of experience in concentration camps have trained them as carriers of the "new order" which is now to be inflicted upon the conquered countries.

For seven years the world has been witness to Gestapo terrorism. Many thought that what was happening in Germany was an internal affair of the Reich. The war has shown that these troops are an international force, the combating of which is the concern of all who are opposed to barbarism and aim at a better order of society.

For seven years documentary evidence has become known of the atrocity of which the Nazis are guilty. This evidence reaches only comparatively few. But the war has torn the veil of Nazi propaganda. Today many will have understanding for a recently published book in which a mother tells of her fight to save the life of her boy, who was dragged through one concentration camp after another until he finally succumbed. The book, which describes an isolated case, just a small cross-section of the bloody everyday life under the Nazi tyranny, is a scathing indictment of a system of barbarism which aims to subjugate the world. We quote below one of the many poignant passages:

THE BLACK COURTYARD

The commandant was in a terribly excited state. Neither the thirteen foot wall nor the electrically charged barbed wire fence, nor the sentries watching over the gates nor the host of SS guards, had been of avail.

On Tuesday the prisoners heard that one of the fugitives had been caught. On Wednesday it was rumored that all three were back in camp, and were now in the cellars.

The roll was called at dinnertime.

'SOCIALIZATION, NOT MILITARIZATION' THOMAS URGES IN CHICAGO SPEECH

CHICAGO.—The end of an election does not mean the end of campaigning in the Socialist party. This point was brought out very plainly by Maynard C. Krueger in a Chicago speech last week when he said, "We have got to keep men like Norman Thomas on the air at least one night every week from now until the next election four years from now." If, indeed, there will be another election in which minority parties will be allowed a piece on the ballot. Election laws have become so stringent during the last few years that in another four years the reactionaries may well succeed in making it impossible for minority parties to meet requirements for a place on the ballot. Both Thomas and Krueger warned of this grave danger unless a new trend, opposed to such legislation, begins among the masses soon.

In this election it was left to the Socialist party to keep the two-party system alive. There was so little in the platforms of the two major parties to differentiate them that the only second party in the contest was the Soc. party. The Socialist party alone approached the electorate with a common-sense program. Unlike the Republicans who, when asked about, or rather, reminded about unemployment, said, "Oh unemployment, that's something that is permanent." Socialists propose to solve our own economic and race problems which are worse than can be found in many other parts of the world, instead of stepping out to police the world.

"Anything that we might gain in the Orient is not worth the life of one of the young men I see seated before me," Thomas said. "No war that we might get into will be an 'easy war' as many are led to believe," the Socialist leader said. "The chances are as high as 19 to 20 that it will be a total war."

"It is not necessary to go outside our own country looking for race and economic problems to solve," Thomas stated. "We can work towards improving relations with our South American neighbors, relations, that will be statesman-like and fraternal rather than looking upon those countries merely as large potential fields for new exploitation which must be protected so that other countries won't get them before our capitalists do," Thomas said.

Combining practical politics with

All the companies were already drawn up. Some prisoners dragged a table to the middle of the courtyard. Suddenly the three prisoners appeared. They were laden with cords and sticks, and surrounded by a number of SS men.

These were the fugitives. They all looked terrible. Pale as death, their faces smeared with blood, they crept across the courtyard. The younger man could hardly move. The three men must have been terribly maltreated. Their linen winter clothes—even in the hardest winter this company had only old drill suits—were torn. The three men stood facing the table and waited. All felt that something ghastly was going to happen. What, no one knew. There was an oppressive silence in the courtyard. At last, after a pause of some ten minutes, the commandant, Herr Schmidt, the commander of the concentration camp, appeared, with a large retinue. He accepted the roll.

His face red as a lobster, he stepped out into the middle of the court, where he made the following speech:

"You know that three persons in protective confinement have attempted to break away. We have caught the curs again. It is God's pity (God's pity! he said) that they were not shot on the run. But I have means of making up for that!" And Herr Schmidt turned around to his SS men and made a sign with his hand. The SS men flung themselves on one of the prisoners. Ten of the fellows seized him and threw him on the table. In his deadly terror the man struggled and tried to defend himself, but they seized him and held him fast. The man was bound fast upon the table.

Then the camp commandant roared: "And now you are going to get something. This is what happens to everyone who tries to escape from the camp!—Go at it!"

Four men struck simultaneously. The man endured the first twenty blows in silence. Then he began to scream. But the raving voice of the commandant shouted him down.

"Strike harder!" he bellowed. "The fellow's not feeling it!" The SS men worked themselves up into a paroxysm. They tore the sticks out of one another's hands, shouting "Let's just have a smite at him!" at last Herr Schmidt shouted "Stop!" But his SS men did not hear him. He had to shout a second time and a third before the hounds left their prey."

I. T. F. in "La Parola."

Next Event
SAVA'S CONCERT
November 24, SNPJ Hall

Veteran Wis. Labor Leader Dies of Heart Attack

Henry Oni, Jr., long president of the Wisconsin Federation of Labor, died in Washington, D. C., on October 16 soon after he suffered a heart attack while at the American Federation of Labor's national offices. He was 67.

He was born in Milwaukee and was a member of the Wisconsin University-Labor Joint Commission on education for workers in industry. He was a member of the Socialist party and active in its Wisconsin campaign for 40 years but left the party in April 1937.

The falling drops at last will wear the stone.—Lucretius.